

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Dodatek powieściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drweca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— zł z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Adres telegr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze

Druki wydawnictwo: „Drweca“ Sp. z o.o. w Nowemimieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redaktor odpow.: w zast. W. Stawicki w Nowemimieście.

Nr. 115

Nowemiasto-Pomorze, Czwartek dnia 1 października 1925.

Rok V

Reforma rolna w Senacie.

Przed kilku tygodniami ogłosiliśmy w „Drwece“ uchwaloną po długich, burzliwych naradach i partyjnych targach ustawę rolną i podaliśmy ją krytycznej ocenie zaznaczając, że aczkolwiek posiada ona liczne wady i usterki, przecież stanowi jeden krok naprzód w uporządkowaniu spraw gospodarczych kraju, oraz w uspokojeniu rozgorączkowanego reformą rolną umysłów.

Tymczasem przyjęcie ustawy przez sejm nie było jeszcze definitywnym załatwieniem sprawy. Każda ustawa uchwalona przez sejm, musi jeszcze przejść przez drugie ciało ustawodawcze tj. przez senat. I tutaj senat ma prawo albo przyjąć ustawę, albo poczynić w niej zmiany. W tym drugim atoli wypadku musi ona ponownie wrócić do sejmu i wejść po raz wtóry pod jego obrady i przejść przez ponowną uchwałę. Zdawało się, że senat, którego skład partyjny nie wiele różni się właściwie od sejmowego, przyjmie ustawę sejmową, albo zupełnie bez wszelkich zmian, albo poczyni w niej tylko drobne poprawki, tak, że ostateczne jej przyjęcie odbędzie się bez wszelkich trudności i przeszkód. Tymczasem stało się inaczej. Senat bardzo szczegółowo zajął się poszczególnymi punktami ustawy, i mimo silnej opozycji ze strony lewicy — przybierającej często burzliwy charakter — mimo kilkakrotnego opuszczania sali posiedzeń ze strony lewicowych klubów dokonał we wielu punktach znacznych poprawek, zmieniających zasadniczo sejmowe brzmienie ustawy. Podaliśmy swego czasu w „Drwece“ najważniejsze ustępy uchwalone przez sejm ustawy, to też należy nam obecnie zaznaczyć dokonane w niej przez senat zmiany. Niepodobno nam wszystkie poprawki i zmiany wyszczególnić, zważywszy, że ich jest aż 130, musimy się ograniczyć do kilku najważniejszych. Z góry zaznaczyć nam wypada, że przy reformie rolnej poszkodowani są w znacznej mierze właściciele większych obszarów rolnych. Muszą oni dostarczyć potrzebnego do parcelacji kontyngenta roli. Nie uczyniwszy tego dobrowolnie, zostaną zmuszeni wywłaszczeniem.

Senat, który aczkolwiek obrany prawie na tych samych warunkach, co sejm, jednak przedstawia charakter mniej radykalny w swym składzie poselskim niż sejm, starał się rozmaite ostrości sejmowej ustawy złagodzić na korzyść większych posiadzcicieli. I tak poczynił zmiany w sprawie sposobu taksowania ziemi wywłaszczonej. Ponadto uchwalono, że część wynagrodzenia za wywłaszczoną ziemię skuteczną będzie w gotówce i to zależnie od ilości obszaru wykupionego majątku. Przy obszarze np. do 1000 ha. właściciel otrzyma 50% gotówką — zaś np. przy obszarze 3000—4000 już tylko 25% gotówką. Dalej wyjęto z pod parcelacji wszystkie lasy, zwiększono ponadto maximum posiadania ziemi na Kresach. Sejmowa ustawa pozwala obywatelom, mieszkającym na Kresach zatrzymać dla siebie 300 ha. czyli 1200 morgów, zaś poprawka senacka do 400 ha. czyli 1600 morgów, przyczem rozszerzono geograficzne pojęcie Kresów Wschodnich. Włączono bowiem w to jeszcze kilka powiatów. Dalej zwiększono maximum posiadania ziemi dla majątków, utrzymujących gorzelnie, krochmalnie i płatkarnie do 500 ha. czyli 2000 morgów, a w majątkach produkujących buraki cukrowe do 2800 morgów. Ustanowiono również, że kontyngent roczny ziemi na parcelację ma wynosić 200.000 ha; o ile atoli w jednym roku cały kontyngent nie zostanie rozparcelowany, to w przyszłym roku nie będzie zwiększony, lecz pozostanie również do parcelacji, tylko ów obszar 200 000 morgowy. Skreślono też zastrzeżenie sejmowe, że przy parcelacji ma być w pierwszym rzędzie uwzględniona miejscowa ludność, co na Kresach wyszłoby na szkodę żywiołu polskiego. Przywrócono też zastrzeżenie zniekształcone w sejmie, że od parcelacji są wykluczeni wszyscy, którzy popełnili jaką zbrodnię przeciw państwu, lub desercję z wojska polskiego, lub Litwy Środkowej; za to dodano jeszcze, że szczególnemu uwzględnieniu przy parcelacji ulegają nie tylko żołnierze armji polskiej, ale też i żołnierze z Litwy Środkowej. Z tych kilku wyszczególnionych poprawek i zmian wynika, że zawierają one pewne znaczne złagodzenia uchwalonej przez sejm ustawy rolnej. Pytanie tylko,

jakie wobec nich zajmie stanowisko sejm, który je teraz rozpatrywać będzie. W każdym razie możemy być przygotowani na bardzo zacięte i burzliwe obrady

sejmowe i walki partyjne. Życzyłoby należało, by ta tak bardzo umysły gorączkująca sprawa, wreszcie została doprowadzona do szczęśliwego końca.

Cziczeryn we Warszawie.

Warszawa, 28. 9. Dziś o godz. 6 przybył kurjerem ze Stołpców do Warszawy komisarz ludowy dla spraw zagranicznych Związku Socj. Rep. Sow., p. Jerzy Cziczeryn w towarzystwie kierownika referatu rosyjskiego w Min. Spraw Zagr.

Na spotkanie p. komisarza dla spraw zagr. Cziczeryna przybyli p. min. spraw zagr. Aleksander Skrzyński.

Komisarz dla spraw zagranicznych Rosji sowieckiej po przybyciu do Warszawy i powitaniu na dworcu udał się do poselstwa sowieckiego. W południe złożył wizytę min. Skrzyńskiemu w prywatnym mieszkaniu, w

w czasie której odbył konferencję, która przeciągnęła się do godz. 4-tej popoł. O godz. 6-tej wiecz. Skrzyński rewizytował Cziczeryna. Wieczór komisarz Cziczeryn na własne życzenie był obecny w Teatrze Polskim na przedstawieniu Pirandelli'a „Żywa matka“. W ciągu dnia dzisiejszego komisarz Cziczeryn złożył wizytę premierowi Grabskiemu, Marszałkowi sejmu Ratajowi i Marszałkowi senatu Trąpczyńskiemu. Wieczorem min. Skrzyński wydaje galowy obiad na cześć gościa. — „Kurjer Poranny“ notuje pogłoskę, jakoby pobyt Cziczeryna miał się przeciągnąć do środy.

Wykrycie wielkiej afery szpiegowskiej w kolejnictwie.

Przed dwoma dniami władze bezpieczeństwa ujawniły na terenie kolejnictwa polskiego zorganizowaną na wielką skalę aferę szpiegowską na rzecz jednego z ościennych mocarstw. Głównym punktem tej wywiadowczej roboty była poddyrekcja białostocka wileńskiej dyrekcji kolejowej.

Wykradano tam z działu mobilizacyjnego dokumenty, zawierające przepisy na wypadek mobilizacji kolejowej podczas wojny. Przerysowywano najważniejsze szkice obiektów wojskowych, budowy mostów kolejowych itd.

Okazało się, że bardzo poważnie do rozwikłania tej afery przyczynił się p. minister kolei Tyszka,

współdziałając gorliwie z władzami bezpieczeństwa.

Aresztowano na razie czterech urzędników, wśród których znajdują się byli carscy oficerowie, którzy powrócili z Rosji sowieckiej. Aresztowanie nastąpiło w Warszawie. Przy jednym z kurjerów tej szajki znaleziono pod ubraniem znaczną ilość dokumentów mobilizacyjnych, które zamierzał odnieść do jednego z poselstw zagranicznych w Warszawie. Sledztwo w tej sprawie prowadzi znany z energii prokurator sądu okręgowego w Białymstoku p. Zublewicz. Afera ta zatacza coraz szersze kręgi.

Spisek komunistyczny na Węgrzech.

Budapeszt, 26. 9. Wielkie wrażenie wywołało tutaj aresztowanie 44 komunistów (w tem 5 kobiet) z niejakim Rakossy'm b. komisarzem bolszewickim z czasów Belli Kuna na czele. Szajka ta, popierana przez rząd Sowietów, dążyła do przewrotu komunistycznego na Węgrzech, przyczem rozporządzała znacznymi sumami pieniędzy na przekupstwa i agitację w policji oraz w

wojsku. Aresztowani byli w ścisłym porozumieniu z Bellą Kunem, który rzekomo przyjechał niedawno z Rosji do Wiednia. Rakossy przyznaje się w śledztwie do swych zbrodniczych planów. Cały szereg najwybitniejszych osobistości politycznych na Węgrzech miał być wymordowany.

Lucerna

piękne miasto w Szwajcarii, gdzie odbędzie się konferencja w sprawie paktu bezpieczeństwa.

Turcja okazuje ustępliwość w sprawie Mossulu.

Wiedeń. „N. Fr. Presse“ donosi z Londynu: Rząd angielski odwołał ministra kolonji Amery do Londynu, wobec czego rząd turecki, jak donoszą dzienniki angielskie z Konstantynopola i Angory, okazał gotowość wzięcia udziału w konferencji angielsko-tureckiej w sprawie Mossulu pod przewodnictwem mocarstwa neutralnego. Turcja miała zaproponować w tym charakterze Francję. Rząd turecki okazuje wobec umiarkowania stanowiska angielskiego w kwestji Mossulu istotną ustępliwość.

„Westminster Gazette“ stwierdza, że Turcja już w czwartek poczyniła w Genewie propozycje, nadające się do przyjęcia przez Anglię, mianowicie delegacja turecka oświadczyła gotowość zawarcia paktu bezpie-

czeństwa z Irakiem, a jeszcze przed rozpoczęciem bezpośrednich rokowań z Anglią zrzec się okręgu Diala, jedyne, który ma decydujące znaczenie dla rozgraniczenia państwa Iraku. Z innej strony donoszą:

Nastrój wojenny w Turcji niebezpiecznie rośnie.

Białogród, 27. 9. Według informacji po przybyciu ze wschodu nastrój wojenny wzmaga się z każdą chwilą. Rząd turecki ma wszystkie rezerwy. W Konstantynopolu ulicami tłumy z chorągiewkami i okrzyki na cześć Kemala paszy Angliji.

Wiadomości z krajów obcych.

Miny pływające na morzu.

W ostatnich dniach osoby, kąpiące się na plaży w Quend we Francji, spostrzegły minę wyrzuconą na brzeg morza. Mina ta rzucona została w morze w czasie wojny światowej. Takich min wysoce niebezpiecznych dla okrętów, znajduje się jeszcze podobno mnóstwo niewyłowionych.

Zabobon powodem straszego morderstwa.

Z Madrytu donoszą, że w miejscowości Golada w prowincji Pontvedra, zamordowano chłopca wskutek straszego zabobonu. Krew dziecka miała przywrócić zdrowie suchotnikowi. Zwłoki nieszczęsnego chłopca zakopano w stajni. Mordercę aresztowano.

Strajk robotników w Bombaju.

Z Bombaju donoszą, że w fabrykach tamtejszych wybuchł strajk. 100.000 robotników porzuciło pracę. Wedle doniesień, strajk ten stale się rozszerza i niema nadziei na jego rychłe zlikwidowanie. Strajk ten, jak widać, jest robotą bolszewicką.

Abd-El-Krim nie jest ranny.

Paryż, 22. 9. „Matin“ zaprzecza wiadomości, jakoby Abd-El-Krim został ranny, natomiast ranny, został jeden z najzdolniejszych dowódców Abd-El-Krima. Otrzymał on postrzał w pierś, podczas zajęcia wsi Mersany.

Jarmarki w październiku.

1. Toruń b. k., Warlubie (Świecie) kr. b. k., Zblewo (Starogard) kr. b. k.
2. Grudziądz b. k., Lidzbark (Brodnica) b. k.
5. Lidzbark (Brodnica) b. k.
6. Papowo-Biskupie (Toruń) kr. b. k., Skarszewy (Kościerzyna) św., Skórcz (Starogard) kr. b. k., Tuchola b. k., Turza (Tczew) kr. b. k., Wąbrzeźno b. k., Więcbork (Sępólno) b. k.
7. Lubawa b. k., Polskie Brzozie (Brodnica) b. k.
8. Gniew b. k., Kiełpino (Kartuzy) kr. b. k., Łasin (Grudziądz) kr. b. k., Radzyn (Grudziądz) kr. b. k., Wejherowo kr. b. k.
12. Nowemiasto kr. b.
13. Czersk (Chojnice) b. k., Działdowo b. k., Kiełpino (Lubawa) kr. b. k., Niezwywiec (Brodnica) kr. b. k., Sępólno kr. b. k.
14. Cekcyn (Tuchola) kr. b. k., Kartuzy b. k., Śliwice (Tuchola) kr. b. k., Stara Kiszewa (Kościerzyna) św.
20. Gruczno (Świecie) kr. b. k., Kościerzyna b. k. św., Pelplin (Tczew) kr.
21. Chełmża b. k., Kurzętnik (Lubawa) b. k., Skarszewy (Kościerzyna) b. k., Starogard b. k. św., Szymbark (Kartuzy) kr. b. k.
22. Nowe (Świecie) kr. b. k., Osie (Świecie) kr. b. k.
27. Leśno (Chojnice) kr. b. k., Pogódki (Kościerzyna) kr. b. k. św., Strzepcz (Wejherowo) kr. b. k.
29. Chełmno b. k.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 28. 9.

Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz, Ciepły dla handlu hurtownego.

Notowanie w złotych.

Zyto	16.60—17.60
Pszenica	23.00—24.00
Jęczmień br.	21.50—22.50
Jęczmień na paszę	18.50—20.50
Owies	17.50—18.50
Mąka żyt. 70 „o	24.00—27.00
Mąka pszenna 65 „o	38.00—41.00
Osipa żytnia	10.50—11.50
Osipa pszenna	10.50—11.50

Uwagi: Uspokobienie niskowe. Zastój na rynku.

Giełda pieniężna.

Warszawa, dnia 28. 9.

Waluty w złotych.

1 dolar amerykański	5.96
1 funt angielski	29.00
100 frank. franc.	28.33
100 frank. belg.	26.46
100 frank. szwajc.	115.53
100 koron czeskich	17.73
100 lir włoskich	24.44

Swój do swego!

OGŁOSZENIE.
W piątek, dnia 2-go października b. r. odbędzie się
w Lidzbarku, powiat Brodnica
JARMARK
na konie i bydło,
w poniedziałek dnia 5. października br. jarmark kramny.
Lidzbark, dnia 22 września 1925 r.
Magistrat,
(—) M. Rochon, burmistrz.

W niedzielę dnia 4-go października br. urzędu
Tow. Pań św. Wincentego à Paulo,
w LUBAWIE, na sali pana Kowalskiego
Wielki Bazar
z niebywałymi niespodziankami.
Początek koncertu o godz. 4-tej
z wystąpieniem solo 14-stoletni artyst. skrzypaczki.
Wielki program humoru i śmiechu!!
PROLOG
Pantominy. Taniec Pajaców. Deklamacje i śpiewki. Taniec Cygański. Baloniki. Wystawa i sprzedaż robótek dziecięcych. Muzeum osobliwości. Kostkowanie szczęścia. Wzduki przyszłości. Koło obrotu pieniężnego.
Kwiaciarnia. Cukiernia. Kawiarnia.
Restauracja. Jadalnia
Na końcu po dobrych wyborach **TANCE**
Wstęp 1,50 zł. dzieci 50 groszy. Uprzejmie uprasza
ZARZĄD.

Laboratorjum
Chemiczno-Bakterjologiczne
J. ŁAPIN,
Lubawa, ul. św. Barbary.
Badanie moczu w pliwocyny.

Do Stowarzyszenia Rolniczo-Handlowego
w Nowemmiście
nadszedł transport doskonałego
wapna.
Swój do Swego!

Nawra.
W niedzielę dn. 4 paźdz.
odbędzie się na sali p. Podwój-
jewskiego
zabawa
z tańcami
na którą uprzejmie zaprasza
Młodzież.

Tylice.
W niedzielę dnia 4 bm.
odbędzie się o godz. 10 wiecz.
przedstawienie
amatorskie
1) **Radcy pana Radcy**
2) **Kalose**
Na zakończenie **TANCE** na
sali p. Janickiego.
Młodzież zamiejscowa.

Ostrzegam,
aby mej żonie **Władysławie**
Wiercińskiej z domu **Kote-**
wicz z Mikołajek nie da-
wano nic na kredyt ponieważ
opuściła dom a ja za nic nie
odpowiadam.
Poszukuję od zaraz
gospodynię
do wszystkich prac domowych.
Józef Wierciński,
Sugajno.

Zarówki
po 10, 16, 25, 50, 60, 75, 100
i 200 świec poleca
DRWECA,
Drukarnia i Księgarnia
NOWEMIASTO.

FORTEPIANY - PIANINA
kupuje się u nas w pierwszorzędnym wykonaniu
korzystnie. Pierwszorzędne referencje z wielu miast
Pomorza. Przy zapotrzebowaniu opłaca się zwiedzenie,
zwiedzenie bez przymusu kupna.
FABRYKA FORTEPIANÓW
„HANSA“
Gdańsk, Breitgasse 53, Telefon 1885, obok „Lachs“

LWI
Płyty fotograficzne
pierwszej polskiej fabryki
„EWI“
w wielkościach 6×9, 9×12, 10×15 i 13×18 są stale do nabycia
w księgarni „Drwęcy“ w Nowemmiście
i filji w Lubawie.

NOWOCZESNA SZKOŁA SZOFERSKA
Zatwierdzona przez Ministerstwo Wyznań Relig. i Oświec. Publ.
Z dniem 1. października b. r. rozpoczyna się nowy kurs 3 miesięczny
dla zawodowców i 2-miesięczny kurs dżentelmeński.
Garaże - Remont samochodów - Części zamienne - Akcesoria - Gumy - Benzyna.
POM. FABR. SAMOCH. MOTOR. I MASZYN. B-GIA GIERPIAŁKOWSGY,
TORUŃ, CHELM. SZOSA NR. 33. TELEFON 1471.

Baczność Rolnicy!
Zawodowy kastrator
Wincenty Mołek,
Brodnica, Kamionka 26.
Telefon 173. dawn. Nawrotki.
Kastrowanie wszystkich domo-
wych zwierząt na życzenie pod
gwarancją. Specjalnie ogiery,
dobra rzetelna obsługa.

Uczciwą, starszą
dziewczynę,
która samodzielnie gotuje, po-
szukuję od zaraz
dr. Zarbowa, Nowemiasto.

ZNACZKI
na kopanie kartofli
wykonuje szybko
i tanio
„Drwęca“
Drukarnia i Księgarnia
Nowemiasto.

Kto chce
korzystnie sprzedać
jakikolwiek interes,
gospodarstwo, rolę
lub domostwo
niech ogłasza w
„Drwęcy“

Zgubiłem
guzik mankietowy
z koralem. Znalazcę, kogo od-
dać za wynagrodzeniem we
firmie
Jentkiewicz - Szudziński,
Nowemiasto.
Zgubiłem
książkę wojskową
Maksymilian Ochocki,
Skarlin.

Wszelkie
formularze
poleca
„DRWECA“ Nowemiasto.
Karty do gry
poleca
Księgarnia „Drwęcy“